

Moeilijke vraag 1: “Is alleen het christelijk geloof waar?”.

Orde van dienst:

Welkom

Votum en zegengroet van Sela.

Zingen: GK 174

Gebed

Inleiding thema: Pantheon

Lied: Psalm 138: 1, 2

Dia's van Athene en Areopagus.

Lezen Handelingen 17: 16-34

Zingen: Opwekking 462 “Aan uw voeten Heer”.

Preek

E&R 278 “Meester, tot wie zouden wij gaan?”.

Geloofsbelijdenis

Gebed

Collecte

GK 165 Machtig God, sterke rots.

Zegen.

Welkom

Het gaat over de vraag: “Welke godsdienst is de ware godsdienst?”

Dia

En er zijn er nogal wat.

Meer dan 3000!

Met de hele grote: Boeddhisme, Hindoeïsme, Islam, Jodendom en Christendom.

Wat is de ware godsdienst?

Of zijn ze in feite allemaal gelijk. Allemaal op zoek naar God?

Van een afstand lijkt dat zo: allemaal zijn ze bezig met god of goden en met een leven na dit leven. Met gebed en offers. Het lijkt allemaal hetzelfde.

Moeilijke vraag!

Daar gaan we over nadenken.

Dat doen we vanavond in een kerk.

Dat lijkt verdacht. Want in een kerk geloven mensen al in de bijbel en in Jezus. En daar wordt natuurlijk gezegd, dat alleen het christelijk geloof waar is en de bijbel. “Nou, dat wordt dus geen eerlijk gesprek”, denk je.

Toch gaan we dat proberen.

We gaan zo'n eerlijk gesprek in de Bijbel lezen. Een gesprek tussen een christen en mensen, die daar helemaal niet in geloven. Een gesprek in Athene.

Pantheon: al die goden! (Inleiding thema.)

Areopagus: plek voor gesprekken.

Preek

Inl. Is het christelijk geloof de enige ware godsdienst?

Moeilijke vraag.

Moet je eens kijken hoeveel godsdiensten er zijn!

Dia.

En allemaal zeggen ze natuurlijk dat ze waar zijn. En ze proberen allemaal om elkaar te bekeren. Te overheersen. Soms met geweld.

En ze beroepen zich allemaal op bijzondere openbaringen, op goeroe's, wonderen, verschijningen, messiassen.... Wat moet je daarmee? Wat is waarheid?

Ja, wat een zoektocht.

Het is ook mijn zoektocht. Mijn vragen. Vaak ook nog mijn worsteling. Al jarenlang

Niet iedereen wil nog zoeken.

Op Internet kwam ik deze tekst tegen:

“Iedere gelovige beweert dat zijn religie de ware religie is, en dat de anderen het natuurlijk dik mis hebben.

Ik zeg, de ware religie is die religie waar mensen respect hebben voor elkaar en waar iedereen de ander in zijn waardigheid en zijn religie laat. Waar de religie respect heeft ook voor de niet gelovigen. Leven en laten leven.

De rest is een bron van haat en bloedvergieten.

Christenen maken moslims, en moslims maken christenen af.

Hindoes maken moslims en moslims maken hindoes af.

Religie zou een vredelievend iets moeten zijn met respect voor alles en iedereen. Het beeld dat ik krijg te zien van religies, is een alles behalve hoogstaand iets.

Daarom heb ik besloten niet religieus te zijn, al zullen die vredelievende en

verdraagzame religiefanaten me hiervoor met graagte naar de hel verwensen.

Begrijp je wat ik bedoel?”

Zo, dat is even een lekker stevig begin!

Staan we meteen goed in de startblokken.

Thema: “Wie is de ware God?”.

1. Boos.

Vaak zeggen mensen: “Ach, al die godsdiensten zijn toch allemaal hetzelfde! Ze gaan allemaal over goden, bidden en een hemel. Gun ieder mens toch zijn eigen godsdienst!”.

Is dat waar? Zijn alle godsdiensten ten diepste hetzelfde?

Zijn het allemaal wegen naar dezelfde top van de berg? Sommige wegen aan de ene kant van de berg. Anderen paden kronkelen omhoog aan de andere kant van de berg. Maar uiteindelijk komen ze allemaal uit bij een god en een hemel.

Al heel lang wordt het voorbeeld van de olifant gebruikt:

Vijf mannen worden geblinddoekt. Er wordt een olifant in hun midden gezet.

Dia

Iedere man moet een stukje van de olifant betasten en zeggen wat hij voelt.

De een voelt een poot en zegt: dit is een boom.

De ander betast de slurf en zegt: “Dit is een slang”.

Weer een ander de slagtang en zegt: “Dit is een speer!”.

Zonder dat ze het weten betasten ze echter dezelfde olifant.

Les van de olifant: godsdiensten lijken verschillend, maar ze zijn hetzelfde.

Is dat zo?

Nee.

Als je dit zegt, laat je alleen maar zien, dat je niets van de godsdiensten weet.

Daarbij: het is ook een erg arrogant standpunt.

Jij denkt dat jij als enige door hebt hoe het allemaal zit. Alle andere mensen zijn verblind en arrogant. Fanaten. Jij ziet het allemaal wel goed. Maar hoe weet jij, dat jij het wel goed ziet?

Is dat niet erg arrogant?

Paulus loopt door de straten van Athene.

Hij ziet op elke hoek van de straat, op ieder plein, beelden van goden. Vaak met een altaar. Vooral van Athena. Maar ook van Apollos, Ares, noem maar op.

Vindt Paulus dat mooi? Bewondert hij de beelden en is hij blij, dat de Grieken zo godsdienstig zijn?

Nee, Paulus is boos. Verontwaardigd. Geprikkeld.

Want hij kent de godsdiensten en weet, dat godsdiensten niet hetzelfde zijn. De verschillen zijn levensgroot. Ze zijn gewoon niet hetzelfde.

In het christelijk geloof en het jodendom en de Islam is er één God.

In het Hindoeïsme vele duizenden.

En in het Boeddhisme is er eigenlijk geen god.

Dat is meer een manier van leven om het lijden zoveel mogelijk te vermijden.

Alleen dat al.

Een heel groot verschil is ook dit: in alle godsdiensten is er behoefte aan verlossing.

Iedereen ziet en ervaart lijden, pijn verdriet. Tekort. Ongeluk. De dood is overal.

Mensen verlangen naar verlossing. Een leven na dit leven. Een paradijs.

In alle godsdiensten moet je dat zelf doen. Jezelf verlossen. Door allerlei wetten na te leven of door veel offers aan de goden te geven. Je moet het zelf doen.

Alleen in het christelijk geloof niet. Daar word je verlost.

Bijvoorbeeld: je bent in een diepe kuil gevallen. Het is er donker en koud. Je komt er niet uit.

Dan komen Boedha en Mohammed langs en die roepen vanaf de rand hoe je eruit kunt klimmen. Ze geven je regels en wetten en als je die doet komt je wel boven.

Zekerheid kunnen ze niet geven, maar doe het maar.

In de Bijbel lees je, dat Jezus in de kuil afdaalde en bij ons kwam in het donker en de modder. Hij komt ons eruit halen.

Zelfverlossing is een enorm verschil.

Nog dieper: in alle godsdiensten moet je de godheid gunstig stemmen. Door slaafse gehoorzaamheid en door offers te brengen. Er is geen sprake van liefde.

In het christelijk geloof gaat het vooral over liefde.

Liefde die begint bij God. Liefde die zekerheid geeft.

Het diepste verschil ligt in het kleine woordje genade.

Daarom is Paulus zo boos, zo geprikkeld: die beelden lijken wel mooi en zijn vaak erg kunstig gemaakt. Maar ze maken slaven van mensen en ze maken, dat mensen het mooiste missen: genade. Zekerheid. Liefde.

2. Godsdienstig.

Paulus is wel boos, maar niet arrogant.

Net als Jezus zoekt hij de mensen op. De joden in hun synagogen. De Grieken op de pleinen van Athene. Hij zoekt ze op. Praat met hen.

De filosofen horen over hem, nemen hem mee naar de Areopagus en vragen: "Vertel eens wat meer over die vreemde goden van jou!"

En Paulus begint zijn uitleg.

Maar hij begint niet boos. Niet uit de hoogte.

Hij zegt niet: "Jullie zijn misschien filosofen, maar jullie zijn hartstikke dom! Denken jullie nu echt, dat Athena met volle wapenrusting uit het hoofd van Zeus geboren is?!...".

Nee, hij begint vol respect.

Hij zegt: "Ik liep door de stad en ik zie, dat jullie bijzonder godsdienstig zijn".

Paulus erkent, dat mensen zoeken.

Dat mensen voelen, weten, beseffen, dat er meer moet zijn. Dat mensen verdwaald kunnen zijn in dit grote leven. In een wereld die bol staat van de goden en verleidingen. Gewond door het geweld van mensen en goden.

Hij begrijpt de kracht van mythen en verleidingen en sociale druk. Hij was zelf verdwaald!
Maar hij ziet nog iets.

Want hij zegt, dat de Grieken in Athene bijzonder godsdienstig zijn.

Godsdienstig.

Letterlijk: "ontzag voor goden".

Maar dan vooral ontzag uit angst. Angst voor de macht van de goden. Voor hun jaloezie en willekeur. Hun trots. Hun eerwraak. Al die goden waren net mensen!

Ontzag dus door angst.

Een Griekse filosoof, Theophrastus, schrijft daarover en schildert 'degene die bang is voor de goden af als iemand 'die dwangmatig bidt, offert, droomuitleggers raadpleegt en allerlei bijgelovige handelingen verricht, alles uit angst om door het ongenoegen van de goden getroffen te worden. Er hoeft maar een slang door zijn huis te kruipen of hij roept een god aan of plaatst een altaar op de plek waar het dier gekropen heeft'.

Buitengewoon godsdienstig. Angstig.

Hij ziet die angst in Athene terug als hij naast al die honderden godenbeelden ook een altaar tegenkomt zonder naam. Op de voet van het altaar staat "aan een onbekende god".

Het tekent de angst van de mensen: je zult toch maar een god vergeten!

Angst om een god kwaad te maken.

En wat is dat menselijk!

Maar je ziet Paulus worstelen: hij heeft door Jezus geleerd, dat je voor God niet bang hoeft te zijn. Je bent geen slaaf. Je bent zijn kind.

Hij schrijft aan mensen in Rome, ook al zo'n stad vol afgoden en angst, dit: "Allen die door de Geest van God worden geleid, zijn kinderen van God. U hebt de Geest van God niet ontvangen om opnieuw als slaven in angst te leven. U hebt de Geest ontvangen om Gods kinderen te zijn en om hem te kunnen aanroepen met 'Abba, Vader'."

En dat wil Paulus al die mensen zo graag vertellen.

3. Bekend.

Paulus heeft nog een punt.

Want de God waar hij over spreekt is helemaal geen vreemde, onbekende God!

"Jullie kennen hem", wil Paulus zeggen.

"Want jullie leven in zijn wereld, zijn schepping. Het is de God, die de hele wereld heeft gemaakt en alles wat er leeft. Uit een mens zijn de volken gegroeid. Hij heeft hen plekken op aarde gegeven om te wonen. Hij laat zijn zon over hun leven schijnen. Hij geeft water en voedsel. Door hem worden er kinderen geboren. Door hem groeien de druiven.

Door hem is er ruimte, tijd en materie."

Je ziet Paulus staan. Op die Areopagus. De heuvel voor de oorlogsgod Ares.

Je ziet hem naar de wolken wijzen en de zon. De weidsheid van de wereld. De veelkleurige volkenwereld. Je ziet die denkers ook omhoog kijken.

Paulus tilt ze even op uit hun eigen denken, hun kleine schedel, en wijst hen op de grootheid van God.

En dan wijst Paulus op al die tempels. Op de godenbeelden. Op de altaren waar mensen wat voedsel kunnen offeren. En dan laat hij die filosofen weer nadenken: als God nu zo groot is, als hij ons huizen en landen geeft om in te wonen, als hij de sterren schiep, waarom maken wij dan tempels voor God.

Heeft hij zo'n huis nodig?

En als God ons eten en drinken geeft, waarom moeten wij hem dan nog eten en drinken geven?

En daarna citeert Paulus een dichter. Aratus. Een Griekse dichter. Hun eigen dichter.

Een gedicht over de sterrenhemel. Maar hij begint met een hymne voor Zeus.

In dat beroemde gedicht zegt Aratus dit: "Laten wij met Zeus beginnen.
Hem laten wij mensen nooit ongenoemd.
Vol van Zeus zijn alle straten
En alle pleinen waar mensen samenkomen.
Vol de zee en de havens.
Allen hebben wij Zeus nodig, overal.
Wij zijn immers ook van zijn geslacht".

"Wij zijn immers van zijn geslacht, zegt jullie eigen dichter.
Wij zijn uit hem voortgekomen.
Hij is als wij, maar dan veel groter.
Maar waarom maken jullie dan goden van steen, goud en zilver?"

En dan heeft Paulus het nog niet eens gehad over de pure slechtheid van de goden die mensen vaak bedenken. Goden, die achter aardse vrouwtje aanzitten. Die jaloers zijn. Liegen. Eerzuchtig zijn. Hard. Die offers eisen. Zelfs kinderoffers vragen. Oppergod Zeus was er zelf ook zo eentje.

Nee, Paulus overrompelt die mannen niet. Kwetst niet. Hij is niet neerbuigend. Hij wil alleen dat ze nadenken. Echt nadenken. Verder zoeken. Hij zegt eigenlijk: "Kom eens buiten je eigen kleine schedel. Buiten je bange hart. God is toch veel groter! En tegelijk toch veel dichterbij!"

4. **Opstanding.**

Ja, en dan opeens begint Paulus over Jezus. Over de opstanding. Het gericht. Opeens.

Alsof hij zijn gehoor in de val heeft laten lopen. Eerst wat vriendelijke woorden en dan krijg je opeens een folder in je handen gedrukt vol eigen gelijk. Met het adres van de enige ware kerk. En een dikgedrukt gironummer. Je kent dat.

Maar zo bedoelt Paulus dat helemaal niet.

Met de woorden over de opstanding onthult Paulus waar het bij de christelijke godsdienst om gaat.

Niet om goden, die wij zelf bedenken.

Goden, die ons moeten beschermen en gelukkig moeten maken. Of goden, die antwoorden op onze vragen moeten zijn. Goden, die wij maar moeten zien te vinden.

Zijn boodschap is geen nieuwe moraal. Geen richtlijnen om naar te leven en "dan zal God jou wel aardig vinden". Geen andere, betere offers. Of een slimmere filosofie.

Het gaat in het christelijk geloof niet ten eerste over een leer. Het gaat over een gebeurtenis. Over feiten.

Over een leeg graf.

Het gaat over een God, die onze werkelijkheid binnenkomt en daardoor laat zien dat hij er is. Dat hij machtig is. Dat hij ons leven geeft en liefheeft.

Het gaat over een gebeurtenis.

Over openbaring.

Over feiten.

Het gaat over mensen, die in dit grote leven verdwaald zijn en iemand nodig hebben, die ons komt vinden. We zitten klem in het drijfzand van onze ideeën en verlangens en angsten.

Stervend en vol verlangen naar nieuw leven.

En we zoeken een uitweg.

Het christelijk geloof gaat over een God, die onze ideeën en gods-ontwerpen ver overstijgt.

Die onze tijd, ruimte en materie heeft geschapen en daarom zelf buiten tijd, ruimte en materie staat. Een God, die wij dus niet kunnen bedenken en vaak ook niet willen ontwerpen.

Maar die dus wel bij machte is om onze werkelijkheid binnen te komen als hij dat wil.

De bijbel is het lange verhaal, dat hij dat heel vaak heeft gedaan.

Het gaat in de bijbel over feiten. Gebeurtenissen.
Paulus heeft dat zelf ook zo ervaren.
Hij was een jood. Geboren in Tarsus. Zuid-Turkije. Midden in de Griekse cultuur.
Hij is besneden en leefde naar alle wetten van de Thora. Hij is naar Jeruzalem gegaan en werd daar Schriftgeleerde. Theoloog. Hij kende de leer heel goed en was heel zeker.
Hij had God in zijn zak zitten.
Hij was er ook heel zeker van, dat die Jezus uit Nazareth een dwaalleraar was. Een vreemde goeroe met rare ideeën. Hij wist ook heel zeker, dat die Jezus en zijn wereldvreemde volgelingen uitgeroeid moest worden.
Ja, hij had wel gehoord van de kruisdood van Jezus. De verhalen over de opstanding uit de dood en het lege graf. Hij geloofde er niets van.
Totdat Jezus voor hem stond.
Totdat Jezus zelf hem aansprak.
Niet de verhalen van mensen. Niet allerlei mooie theorieën en theologische ontwerpen.
Nee, Jezus zelf.
Ja, en toen kon Paulus het niet meer ontkennen. Hij valt op zijn knieën. Zijn leven is opeens helemaal anders. De feiten brengen Paulus tot geloof.
Het christelijk geloof gaat over een gebeurtenis.
Geschiedenis.

Paulus kan dus niet anders dan op die Areopagus opeens over Jezus vertellen en de opstanding. Het gaat namelijk niet over een leer, die je langzaam in kunt leiden.
Het gaat om een gebeurtenis. Een gebeurtenis, die alles anders maakt.
Paulus gebruikt zelfs het woordje 'bewijs'.

Het christelijk geloof gaat over een God, die ons zoekt. Over Gods grote reddingsoperatie, die door Jezus definitief in beweging is gezet.
Anders gezegd: door Jezus' sterven aan het kruis wil God zonden wegnemen en de kracht van het kwaad breken. Je hoeft niet bang voor hem te zijn. Hij is geen God van wraak.

En door zijn opstanding uit de dood heeft hij in de grote kosmos de grote deur naar het leven opengedraaid. Een deur die nooit meer gesloten kan worden.
En nu biedt God ons vrijheid aan en leven. Als een geschenk.
De vrijheid om zelf door die deur te gaan en te ervaren, dat het leven met God je leven nieuw maakt.
God nodigt je uit om hem te zoeken en te vinden.

Want dat is ook het bijzondere van die Areopagus.
Als Paulus zijn verhaal gedaan heeft, zelfs over de opstanding gesproken heeft, dan zie je die mannen steigeren. Sommigen spotten.
Grieken geloven namelijk niet in die opstanding.
En ze lopen weg.
Zo van: "Nou, over die opstanding hebben we het nog wel een keertje, Paulus".
Een paar komen tot geloof.
En wat doet Paulus: hij gaat ook weg.
Hij dwingt ze niet om te geloven. Er worden geen zwaarden getrokken. Geen mensen onthoofd. Geen dwang. Er is integendeel veel respect. Veel liefde.

Ze mogen nadenken. Zoeken. Kiezen.
Paulus heeft ook zelf zoveel tijd gekregen om te begrijpen wat God door Jezus nu werkelijk gedaan heeft. Ook hem is veel vergeven.
Dat mogen wij ook.
Omdat het over liefde gaat. In de liefde is geen dwang.
Wel een vraag: waarom zou je deze God niet willen vinden?
Amen.